

Photopia

Ema Lančaričová

Kurátor: Patrik Krajčovič

“Tento projekt je o tenkej hranici viditeľnosti a neviditeľnosti, o existencii a neexistencii, o miestach a nemiestach, o fyzickej prítomnosti a dematerializácii, o miešaní časov, ako aj o ich zastavení a negácii, o nemožnosti definície budúcnosti a o idealizácii cez to najpoužívanejšie médium v súčasnosti. O fotografii a utópii - o photopii.”

– Ema Lančaričová

Výstavný projekt Photopia prezentuje dlhodobý rozvíjaný projekt Utópia vizuálnej umelkyne Emy Lančaričovej. Na aktuálnej výstave sa objavujú nové práce s instantným materiálom Polaroidom, ako aj lentikulárne tlače vyhotovené stereo-fotoaparátom. Ideovým ťažiskom zostáva pojem utópia, ktorý aplikuje na filozoficky ťažko uchopiteľné médium fotografie a je vo všeobecnosti chápaný ako nejestvujúce miesto s absenciou času.

Vizuálnym prvkom zastupujúcim toto uvažovanie sa v sérii stáva stĺp, respektíve stĺporadie opusteného industriálneho areálu. Svoje miesto na výstave dostávajú aj fotografie už neexistujúcich budov, interiérov a štruktúr nájdených degradujúcich objektov. Tie pôsobením času odhaľujú vrstvy, ktoré autorka prirovnáva k vrstvám svetlocitlivého materiálu, do ktorého je otláčaný výrez času a priestoru. Fotografia má schopnosť tieto fyzikálne veličiny zmraziť do jedného momentu, pričom v sebe sústreďuje minulosť, prítomnosť i budúcnosť, stávajúc sa utópiou – nemiestom a nečasom.

Podobne aj samotný svetlocitlivý materiál má vizuálne vlastnosti: farebnú sýtosť, pomalú degradáciu obrazu, ktoré navodzujú pocit nostalgie z nedosiahnuteľnej minulosti, alebo ešte neprežitej budúcnosti. Vrstvy autorka chápe ako vytváranie archívu a oživovanie blednúcich spomienok na toto miesto, ako aj na jeho idealizáciu. Repetíciou motívu upozorňuje na technickú podstatu fotografie a možnosť jej nekonečného šírenia. Tento technologický princíp negujú náhodné chyby fotografického materiálu, a tak sa výsledok stáva originálom.

Komplexnosť utopickej atmosféry dotvára experimentálno-ambientná zvuková stopa hudobníka Morgien, ktorý využíva asynchrónne zdvojenie slučky identického hudobného motívu. Zamrznutie v čase v spojení s jeho plynutím tak tvorí nový celok, ktorým zvukovo reaguje na ústrednú ideu autorkiných diel.

Ema Lančaričová (*1993, Trnava) obhájila doktorandský stupeň v roku 2024 na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave, kde momentálne pôsobí ako odborná asistentka na Katedre fotografie a nových médií. Tematicky je jej tvorba zameraná na výskum samotnej podstaty fotografického obrazu so zameraním na rôzne filozofické otázky a tendencie, ktoré otvárajú nové cesty jeho interpretácie. K sérii Utópia sa autorka systematicky vracia a bola zastúpená na viacerých sólových výstavných projektoch, napríklad na výstave *Nemiesto / Nečas* v Nitrianskej galérii (2019), *Flatgallery*, Bratislava (2020), či v *Photogether Gallery*, Zlín (2024), a takisto na skupinových výstavách *Entrotopia 0.1*, *Galleria Rantakasarmi*, Helsinki (2019), *Concrete Dreams*, *Photon Gallery*, Ljubljana (2020) a *The Search for Utopia*, *Culture Lab LIC*, New York (2024).